PÁMELNÍK BÍLÝ

Symphoricarpos albus

třída: vyšší dvouděložné; **řád:** štětkotvaré; **čeleď:** zimolezovité; **rod:** pámelník, **druh:** pámelník bílý (hroznatý); **lidové názvy:** imelovník bílý, jmelí nepravé, pajmelí, živý plot, práskačka, praskavka, prskačka

POPIS:

Pámelník bílý je opadavý, hustě větvený keř 1 – 2 m vysoký, šířící se kořenovými výmladky.

Listy má vstřícné, vejčité až okrouhlé, tupé, celokrajné, na líci tmavozelené, lysé, na rubu světle až šedozelené. Listy z výmladků jsou nepravidelně laločnaté, několikanásobně větší. Někdy se zdá, že ani dva listy nejsou stejné.

Letorosty jsou tenké, lysé, zelené, později šedohnědé, na starších větvích kůra odlupčivá v tenkých bělavých pruzích.

Kvete v červnu až červenci. Květy jsou drobné, zvonkovité, růžové, v koncových hroznech nebo úžlabních svazečcích.

Plody jsou nadmuté, bílé až slabě narůžovělé, kulovité, houbovitě dužnaté bobule se dvěma semeny.

ROZŠÍŘENÍ:

Pámelník bílý je původní na severozápadě Severní Ameriky, od Aljašky po Kalifornii.

Roste na kamenitých horských svazích, ve stinných, vlhkých lesích, v nivách a na březích toků, nejlépe roste na středně vlhkých, dobře propustných půdách, na plném slunci nebo v polostínu, přizpůsobí se ale nejrůznějším půdám, včetně chudých a kamenitých.

Do Evropy byl introdukován roku 1879. Dnes je vysazován v mnoha zemích celého světa, často zplaňuje.

U nás je vysazován především v nižších a středních polohách v parcích, sadech, sídlištích, kolem cest a při rekultivacích lomů, kde zplaňuje a šíří se do okolí obcí, podél komunikací, typický je výskyt v rozvalinách starých domů. Je považován za druh invazní.

VÝZNAM:

Je velmi nenáročný, rychle rostoucí druh, vhodný do lemových a pokryvných porostů i pro živé ploty. Využívá se i jako dřevina okrasná plodem, květy, přestože jsou drobné a nenápadné, lákají včely, a je považován za medonosnou dřevinu.

Celá rostlina obsahuje saponiny a je tedy slabě jedovatá. Otrava se projevuje nevolností a zvracením, není však vážná. V Americe Indiáni pámelník používali k nejrůznějším účelům. Existují dokonce zprávy, že se plody pámelníku jedly, pravděpodobně ale jen v dobách hladu.

S oblibou byly plody užívány jako mýdlo nebo vlasový šampón, odvar ze dřeva sloužil jako prací roztok. Dokonce se uvádí, že Indiáni plody používali i jako antiperspirant, tedy prostředek proti pocení – vtírali si je do kůže před lovem, aby pachem potu neodradili zvěř.

Byl také hojně využíván v tradiční medicíně jako prostředek desinfekční, močopudný nebo projímadlo. Odvar z listů se používal při nachlazení, také proti parazitům. Zevně k omývání ran, bolavých očí, léčbě kožních nemocí, popálenin, vyrážek apod.

Z větví se vyráběla košťata. No a, samozřejmě, všichni známe bílé kuličky, které tak krásně lupnou, když se na ně šlápne.